

21/11/2025

077-5006206

052-6885006

כיצד ניתן להקל בעונש שנגזר בבית דין צבאי?

לא מעט חיילים מסתבכים עם המערכת הצבאית בתקופת שירותם, מוצאים עצמם מורשעים בבית דין צבאי ומאחורי סורג ובריש לתקופה ממושכת. לא הרבה יודעים אך חיילים אשר הורשעו בעבירה פלילית בבית דין צבאי זכאים להגיש בקשות הקלה בעונש, המתקת העונש וחנינה. עו"ד אסף דוק מסביר כיצד ניתן להקל בעונש ולמנוע ישיבה ממושכת בכלא הצבאי.

פרשת אלאור אזריה פתחה צוהר אל עולם בית הדין הצבאי, תוך שהיא מעלה סוגיות מהותיות. לאחר גזירת גזר דין, אחד מהנושאים שנדונו באמצעי תקשורת, מפי משפטים או פוליטיקאים, הינו אפשרויות החייל לקבל חנינה ובכך להימנע ממאסר בפועל, על אף הרשעתו בדין.

כל חייל שהורשע במסגרת משפט צבאי בביצוע עבירה, יכול לנקוט במספר דרכי פעולה בכדי לקבל הקלה בעונש או אף להשיג חנינה ובכך להימנע בישיבה בכלא צבאי. את הבקשה, החייל המורשע יכול להגיש הן לאחר הרשעה בדין משמעתי, וכן לאחר שהורשע בעבירה פלילית.

בקשה להמתקה או הקלה בעונש שהוטל בבית דין צבאי

אפשרות ראשונה העומדת בפני חייל המעוניין להימנע מישיבה בכלא צבאי, הינה **בקשת המתקה** או **הקלה של העונש**. מדובר בהגשת בקשה להקל או להמתיק את העונש, אותה ניתן להגיש רק לאחר שכל ההליכים בעניינו הסתיימו, גזר הדין התקבל והעונש נקבע. בקשה זו, במידה ותאושר, תוכל להוביל להמרה של עונש המאסר בפועל למאסר על תנאי או לריצוי עבודות צבאיות, המקבילות לעונש של עבודות שירות או של"צ.

חוק השיפוט הצבאי מגדיר שרק **קצין בדרגת אלוף ומעלה** (קרי רמטכ"ל, ראש אכ"א או כל אלוף שהחייל הוא פקודו), מוסמך לאשר את הבקשה שהוגשה, ולהמתיק את העונש אשר נגזר על החייל. הבקשה תוכל להיות מוגשת רק אחרי שפסק הדין הפך לחלוט, כלומר שלא ניתן להגיש עוד ערעור על פסק הדין שנקבע. על-פי הדין הצבאי, פסק דין הופך לחלוט לאחר 15 יום ממועד קביעת גזר דין בידי בית דין מחוזי, או לחלופין לאחר 30 ימים מהמועד שבו נפסק הדין על ידי בית הדין לערעורים. יש להגיש את הבקשה תוך חודש ממועד הפיכת פסק הדין לחלוט. כמו כן, במסגרת הליך זה לא ניתן יהיה להחמיר בעונש שהוטל, אלא רק להקל עליו.

גם במערכת בית הדין הצבאי, עומדים בפני אדם שהורשע אפשרויות שונות לקבל חנינה, להקל או להמתיק את עונשו. במידה והורשעת בבית דין צבאי בעבירה כלשהי, עליך להתייעץ עם עורך דין צבאי באופן מיידי, בכדי שיוכל להמליץ לך ולגבש יחד אתך את דרך הפעולה הטובה ביותר שתוביל לכך שעל אף ההרשעה, העונש שתקבל יהיה מינימלי, או לחלופין יבוטל. אל תקבל את הדין בהכנעה, התייעץ עם עורך דין צבאי אשר שיפעל למען ישיבתך בכלא צבאי, או לפחות לקצר תקופה זו ולמנוע רישום פלילי בתיקך האישי.

הגשת בקשה חנינה לנשיא המדינה

ממש כמו אזרחים שהורשעו בבית משפט בביצוע עבירות, ונידונו לעונשי מאסר, גם בפני חיילים מורשעים האפשרות העיקרית העומדת בפניהם לקבלת חנינה, היא באמצעות הגשת בקשת חנינה לנשיא המדינה, אשר בסמכותו לדחות או לאשר את הבקשה. את החנינה ניתן להגיש במידה ומעוניינים בחנינה מלאה, אבל גם כשמבקשים להקל בעונש או גם למחוק את הרישום הפלילי שיצרה

21/11/2025

077-5006206

052-6885006

ההרשעה.

שלא כמו אזרחים שהורשעו בבתי משפט ושאינן בינם קשר למערכת השיפוט הצבאית, הבקשה לחנינה שמוגשת על ידי חייל צה"ל לנשיא המדינה, מופנית אל מדור חנינות של הפרקליטות הצבאית. כל המידע הרלוונטי הקשור למקרה מרוכז שם, ובהמשך מדור החנינות מגבש חוות דעת והמלצה האם לדעתו יש לדחות את בקשת החנינה או לחלופין לאשר אותה, והאם החנינה צריכה להיות מלאה או חלקית. להמלצת מדור החנינות השפעה רבה על ההחלטה הסופית של בקשת החנינה, אשר מוחלטת על ידי נשיא המדינה בלבד.

בנוגע לבקשת חנינה המוגשת עקב הרשעה בעבירה של הריגה: עבור זאת נדרשת חוות דעת של הרמטכ"ל יחד עם הפרקליט הצבאי, של ראש אכ"א ובמקרים מסוימים אפילו של שר הביטחון.

במידה ואתה זקוק לייעוץ משפטי מקצועי בבקשת הקלה בעונש, המתקת העונש או הגשת בקשת חנינה בצבא, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.